

Auteuileben történt. A verseny után egy fiatal amerikai miss kocsijába ugrott. A kisasszony azonban nem akarván, hogy *Tapa l'oeil* hirbe hozza (tisztességes, milliomos leány volt, ki magában élt Párisban), szépen letette a földre. Ez a váratlan megszégyenítés dühbe hozta *Tapa l'oeil*-t; néhányat vakkantott, s aztán végigvágódott a földön. Meg volt halva.

Ismerősei behozták Párisba, s a haláleset híre villámgyorsan terjedt el, a klubokban, kávéházakban és vendéglőkben nagyobb szenzációt keltve, mintha kormányválság ütött volna ki. Az éjjeli lapok hasáboakat irtak róla.

A Grand Café tulajdonosa, *Valpoli* követelte magának a kitüntetés, hogy törzsvendégének hüll tetemeit átvehesse és kitömtesse. *Tapa l'oeil* földi maradványai diszes üvegszekrényben most is ott nyugszanak a Grand Café fényes nagy termének két oszlopa közt. Nyakán széles aranyöv van (a Café-Americain hölgyeinek megemlékezése) s rajta e fölirat: «Legkedvesebb barátunknak — *Tapa l'oeil*-nek».

Barabás Albert.

KONDOR GUSZTÁV.

1825—1897.

Kondor Gusztávot, a királyi magyar tudomány-egyetem tanárát, a Magyar Tud. Akadémia tagját mult szeptember hó 18-án temették el nagy részvét mellett. Ravatalát a családtagokon és rokonokon kívül számosan állták körül kartársai, barátai és ismerősei, megjelentek az elhunyt honvédbajtársai és az országos központi honvéd-bizottság küldöttsége, a honvédmenedékház lakói, az egyetemi ifjuság, a budai állami tanítóképző intézet tanulói tanáraikkal. Sok koszorút küldtek a boldogult ravatalára, számosan írásbelileg fejezték ki részvétüket a gyászoló családnál s az elsők közt érkezett Vaszary Kolos bíboros hercegprimás részvétirata. Egyetemünk bölcsészeti karának dékánja és tanártestülete pedig külön gyászjelentésben tudatta köztiszteltben és szeretetben állott tanártársának elhunytát. A bejelentést Lollok Lénárd prépost-plebános végezte, mely után dr. Fröhlich Izidor, a bölcsészeti kar ezidei dékánja mondott megható búcsúbeszédet az egyetem és akadémia nevében s méltatta 43 évre terjedő fáradhatlan és önzetlen munkásságát a tudomány és tanítás terén.

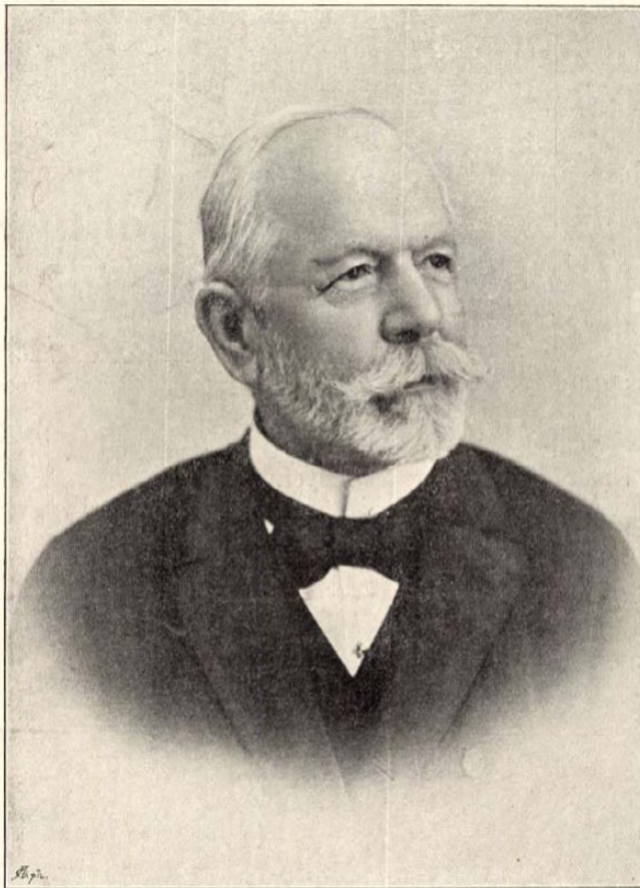
Életrajzi adataiból a következőket közöljük:

Kondor Gusztáv 1825. aug. 7-ikén született Szántován, Bács-Bodrogyvármegyében, hol atyja kincstári főerdész volt. A szülői háznál nyert elemi oktatás után gimnáziumi tanulmányait Baján és Szabadkán, a bölcsészeti pedig a szegedi liceumban jelesen bevégezvén, a mérnöki pályára lépett. 1846 és 1847-ik években az apatini kincstári építészeti hivatalnál, mint mérnökgyakornok működött s ez idő alatt ernyedetlen szorgalommal szép készütséget szerzett magának. Ezután az elméleti mérnöki tanulmányokat a pesti m. kir. tudomány-egyetemen kezdte meg, azonban az 1848/49-ik évi szabadságharc, melyben tevékeny részt vett, tanulmányait félbeszakította. A VII-ik hadtesthez tartozó 66-ik gyalogászlóaljban volt hadnagy és ebben a minőségében egy ideig Gózon őrnagynak a «szolczai hős»-nek adjutánsa is volt. Végig küzdötte a horti, hatvani, kápolnai, verpeléti, nagy-sarlói és branyiszkói csatákat. Később a Klapka vezetése alatti hadtesthez került Komáromba s ennek védelmében mint utász, illetve árkász-főhadnagy vett részt.

A szabadságharc után tanulmányait az egyetemen folytatta s 1850-ben hites mérnökké avatták fel. Dr. Petzval Ottó egyetemi tanárnak kitűnő előadásai serkentették a mathezis további tanulására, miért is két évig a pesti és két évig a bécsi tudomány-egyetemen mint egyetemi csillagászati ösztöndíjas a mathézisből, természettudományokból és csillagászatból magát ki-

képezte, hogy majdan a gellérthegy egyetemi csillagászati observatoriumban alkalmazást nyerhessen; e reménye azonban nem teljesült, mert a csillagdat lerombolták. 1854-ben a pestvárosi főreáliskolához a mennyiségtani tanszékre ideiglenes-, 1855-ben pedig rendes tanárrá nevezett ki. Ezen intézetnél 16 évig működött. 1861-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjának választotta meg. 1863-ban pedig a szépművészetek és bölcsészettudományok doktorává avattatott fel. Az 1865-ik évben a pesti m. kir. tudományegyetemhez a csillagászat magántanára lett. 1869-ben Magyarország délnyugati részén Schenzl Guidóval együtt magnetikai helymeghatározásokat eszközölt és annak csillagászati részét ő dolgozta ki az Akadémia által kiadott munkában.

1871. évi márczius 12-én a budapesti kir. magyar tudomány-egyetemhez az elemi mennyiségtani tanszékre nyilvános rendes tanárrá neveztetett ki. 1880/81, 1881/82. és 1882/83. tanévekben az egyetem bölcsészeti kara dékánjává választotta. Az egyetem bölcsészeti karának kebelében a matematikai szeminárium 1896.

KONDOR GUSZTÁV. — Erdélyi fényképe után.

évben az ő kezdeményezésére állítottatott fel s annak igazgatójává neveztetvén ki, azt ő szervezte.

Ugyanez időben kezdte a csillagda felállítását és ezzel kapcsolatosan a csillagászati tanszék állandósítása eszméjét terjeszteni, a mely eszméért ifjú korától lelkesült; s indítványt is nyújtott be ez ügyben a bölcsészettudományi karhoz, a minek, úgy látszik, meg is lesz a fogantatja, mert a mint hírlik, a vallás- és közoktatásügyi miniszter a jövő évi budgetben ezen értelemben javaslatot készül előterjeszteni.

Ez év pünkösdjén hirtelen megbetegedett, kénytelen volt magát súlyos orvosi műtétnek alávetni, a mit ugyan szerencsésen kiállott, de augusztus vége felé a hosszas betegeskedés folytán szív működése annyira gyöngült, hogy a leg gondosabb ápolás sem menthette meg már, s szeptember 16-án bevégezte érdemekben gazdag, tevékeny életét.

Halálát özvegyén született Royko Emilián kívül, — kívül 39 éven át a legboldogabb családi életet élte — három fia: Gusztáv királyi albiró, Aladár kir. törvényszéki jegyző, Ferencz kir. kincstári jogügyi fogalmazó és három leánya siratja.

Szerény egyszerűségben élt és minden idejét a tudományos munkásságnak és szeretett családjának szentelte. Az 1848/49-iki eseményekről mindig nagy lelkesedéssel emlékezett meg.

Nem hiányzott soha a honvédegyesület gyűléseiről, a melyen Csanádmegye régi honvédeit képviselte.

Első irodalmi munkája a belvárosi reáliskola 1858. évi értesítőjében jelent meg a maximum és a minimum elméletéről. A 60-as években megjelent tankönyvei a váltójogról, váltóisméről, könyvvitelről és vámisméről több kiadást értek meg. Nagy számú csillagászati értekezései a Természettudományi Közönyben és az Országos középiskolai tanáregyesület közlönyében jelentek meg. Az akadémiában ő tartott emlékbeszédet Herschel, Nagy Károly és Petzval Ottó fölött. Az Akadémia adta ki a «Részletes külzseléki egyenletek egészlése» és a «Dél-lőkör, különösen mint déllő táveső használva» cz. terjedelmes értekezéseit.

EGYVELEG.

* A madártávlatról már évezredekkel ezelőtt igen szép rajzot közöl a babyloni *Etana epos*, melynek csak töredékei maradtak meg. Egy sas viszi Etanát az égbe s minduntalan figyelmezteti őt, hogy kisebb-kisebb lesz a föld és a tenger, míg végre a föld csak egy kis kertnek látszik, melyet tenger környez. Minden esetre feltűnő a rajz abból a korból s oly országból, hol csak mérhetetlen síkság van.

* Nyilvános papirkosarakat helyeztek el újabban Amsterdam utcáin és nyilvános terein, hogy a közönség a különben elhanyagolt papirokat s más apróságokat ide dobja s azokat fölhasználni lehessen. A tisztaság érdekében igen üdvös intézkedést több más városban is utánózták, így Oldenburgban és Blankenburgban. Az utóbbi helyen papirkosár helyett csinos barnára festett gyűjtő szekrényeket függesztenek ki a falakra és lámpaoszlopokra.

* A legdrágább sir a Mahomedé. A rajta elhelyezett gyémántok és rubinok értéke mintegy 20 millió forint értékű.

* Üvegkoporsókat alkalmaznak újabban Amerikában, mivel ezeket a szó szoros értelmében légmentesen lehet elzárni s így közegészségi szempontból alkalmasabbak, mint más koporsók. Készítenek már aluminium koporsókat is, melyeknek előnye nagy könnyűségük, de az ilyen ma még 2000 frtba kerül.

* A legdrágább szék a pápáé. Egy Tropp nevű gazdag amerikai bankár készítette teljesen masszív ezüstből s előállítására körülbelül 80 ezer forintba került.

* A platina használata az elektrotechnikában rendkívül nagy, s ennél fogva ezt a becses ásványt most sokkal nagyobb mértékben termelik, mint ezelőtt 1880-ban Oroszországban 6700 fontot termeltek, 1894-ben, bár azóta más országokban is ássák, már 12000-et. Egy kiló platina ára 500 forint, de ez az ár folyvást emelkedik.

* Kőolajöntözés. Éjszak-Amerika némely részeiben nyáron alig van eső, a föld egészen kiszárad s rengeteg por van, mely a vasuti utasoknak nagyon kellemetlen. Megkísérelték a síneket öntözni, de nem használt, mivel a meleg a vizet hamar elpárologtatta. Ezért újabban a pensylvaniai vasúttársulat e célra igen finomra szitált maradék petroléumot alkalmaz, mely nehezebben párolog el s ezenkívül a porszemekből ragadós csomókat alkot s megakadályozza széthordásukat. A különös öntözés jól bevált, egy nyáron elég kétszer öntözni. Csak attól tartanak, hogy idővel a síneken valóságos aszfaltboríték képződik.

* A tenger mélyében s a genfi tóban tett vizsgálatok szerint legföljebb 100 méterig hatol le a nap-sugár; egyes esetekben azonban még 200 méter mélységben is találtak némi nyomát a napfénynek; azontúl teljes sötétség uralkodik; de rendkívül érzékeny bromezüst-kocsonyalemezek használatával 400—500 méter mélyen is lehet valami világosságot előidézni. Körülbelül ugyanezen mélységben fordulnak elő a legutolsó növények. Csodálatos, hogy még sokkal nagyobb mélységben is vannak állatok, melyek maguk terjesztenek világosságot, ha zsákmanýra indulnak. A vak állatoknál a tapintó érzék van nagyon kifejlődve. A búvárok már 25—30 méter mélységben alig látják az apró állatokat, s messzire egyáltalán nem látnak; a tárgyak kezdetben kék, lentebb fekete színűek, még azok is, melyek a szabadban pirosnak látja; alkonyat fénye már 10 méter mélységben sötétnek látszik.